

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce **J. N.**, narozený, bytem, zastoupeného JUDr. Tomášem Soukupem, BA, advokátem se sídlem advokátní kanceláře Masarykova 413/34, Brno, proti žalovanému **Krajskému úřadu kraje Vysočina, oddělení ostatních správních činností**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31.10.2013, č.j. KUJI 75051/2013, sp.zn. OOSČ 288/2012 OOSC/PZÚ/AS/4,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina, oddělení ostatních správních činností, ze dne 31.10.2013, č.j. KUJI 75051/2013, sp.zn. OOSČ 288/2012 OOSC/PZÚ/AS/4, **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný má povinnost zaplatit žalobci na nákladech řízení 13.342 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobce JUDr. Tomáše Soukupa, BA, advokáta, se sídlem advokátní kanceláře Masarykova 413/34, Brno.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě se domáhal žalobce přezkoumání zákonnosti rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina, oddělení ostatních správních činností, ze dne 31.10.2013, č.j. KUJI 75051/2013 (dále jen „rozhodnutí“). Žalobce je přesvědčen, že napadeným Rozhodnutím byl zkrácen na svých právech, resp. postupem žalovaného byl zkrácen na právech, která mu přísluší, takovým způsobem, že to mělo za následek nezákonné rozhodnutí.

Napadeným rozhodnutím žalovaný dle ust. § 90 odst. 4 správního řádu zrušil usnesení Magistrátu města Jihlavy, odboru dopravy (dále také jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 20.3.2013, č.j. MMJ/OD/12594/2012-17 a zastavil řízení ve věci žádosti žalobce o prominutí zmeškání úkonů.

Výše uvedené Rozhodnutí žalovaného žalobce napadá v plném rozsahu.

Správní orgán I. stupně žalobci dne **20.8.2012 doručil fiktivní příkaz o uložení pokuty ve výši 1.500 Kč č.j. MMJ/OD/12594/2012-4 ze dne 7.8.2012, týkající se skutku zaregistrovaného PČR dne 2.6.2012.** Z důvodu zahraničního pobytu žalobce a na základě stručného telefonického seznámení se s příkazem žalobce podal stručný odpor proti příkazu e-mailem dne 27.8.2012 s tím, že pokud by správní orgán I. stupně tuto formu podání neakceptoval, doplnil by žalobce tento odpor písemným podáním po návratu ze zahraničí se současným případným podáním žádosti o prominutí zmeškání úkonu. Na uvedený e-mail správní orgán I. stupně žádným způsobem nereagoval, proto žalobce **v souladu s ust. § 41 odst. 2 správního řádu po návratu ze zahraničí dne 1.10.2012 podrobným seznámením se s příkazem včetně odůvodnění podal v řádné lhůtě proti příkazu odpor a současně žádost o prominutí zmeškání úkonu.**

Vzhledem k tomu, že žalobce dne 3.7.2012 oznámil příslušným úřadům včetně ODSČ Brno-město (tedy odboru dopravy, v jehož územní působnosti má žalobce trvalý pobyt) a vzhledem k tomu, že se správnímu orgánu I. stupně vrátila doručenka příkazu s označením zásilka nedoručena z důvodu nezastižení žalobce na adrese trvalého pobytu, se žalobce domnívá, že správní orgán I. stupně měl (nebo přinejmenším mohl vědět - např. dotazem na ODSČ Brno), že je žalobce dočasně nepřítomen na adrese trvalého pobytu. V takovém případě by ze strany správního orgánu I. stupně bylo korektní, přiměřené a v souladu s principem dobré správy, doručit žalobci příkaz opakovaně, zvláště když správní orgán I. stupně se od žalobce e-mailem dne 27.8.2012 dozvěděl o jeho dočasném pobytu v zahraničí.

Ačkoli žalobce v podané žádosti navrhl správnímu orgánu I. stupně řadu důkazů k prokázání svých tvrzení ohledně nepřítomnosti žalobce v ČR, správní orgán I. stupně žalobce nevyzval k případnému doložení či doplnění navržených důkazů a na základě povrchního hodnocení jediného důkazu (oznámení úřadům o dočasné nepřítomnosti ze dne 2.7.2012) správní orgán žalobci doručil dne 19.11.2012 usnesení o zamítnutí žádosti o prominutí zmeškání úkonu vyhotovené dne 7.11.2012 s odůvodněním, že žalobce neunesl důkazní břemeno.

Proti tomuto usnesení se žalobce řádně odvolal dne 4.12.2012, poukázal na zjevnou nezákonnost usnesení o zamítnutí žádosti a v souladu s judikaturou NSS i bez výzvy správního orgánu I. stupně doložil další klíčový důkaz v původní žádosti uvedený. Z důvodů průtahů na straně správního orgánu I. stupně žalobce podal dne 7.2.2013 žádost o urychlené řízení a podání informace o stavu věci, na což správní orgán I. stupně reagoval tak, že žalobce informoval o postoupení věci žalovanému, a žalobce tedy v dané věci urgoval ještě žalovaného e-mailem dne 8.2.2013. Dne 4.3.2013 bylo žalobci doručeno rozhodnutí žalovaného ze dne 19.2.2013, ve kterém žalovaný zrušil usnesení správního orgánu I. stupně a vrátil mu věc k novému projednání. **Žalovaný ovšem vůbec nezkoumal meritum věci, ale napadené usnesení správního orgánu I. stupně zrušil pro formální pochybení na straně správního orgánu I. stupně,** kdy správní orgán I. stupně ve výroku napadeného usnesení uvedl „o určení neplatnosti doručení“ namísto „o prominutí zmeškání úkonu“. Následně bylo žalobci dne 2.4.2013 doručeno v pořadí již druhé usnesení správního orgánu I. stupně ze dne

20.3.2013, ve kterém správní orgán I. stupně naprosto shodnou argumentací opět zamítl žádost žalobce o prominutí zmeškání úkonu, aniž by se jakkoliv vypořádal s žalobcem navrženými důkazy.

Proti uvedenému druhému usnesení správního orgánu I. stupně se tedy žalobce opět řádně odvolal dne 17.4.2013, opětovně požádal řádné provedení a zhodnocení důkazů a upozornil správní orgán I. stupně i žalovaného na zjevnou nezákonnost jejich rozhodování. Žalobce opakovaně urgoval urychlení řízení u vedoucí oddělení ostatních správních činností e-mailem dne 30.10.2013. Následně žalobce 18.11.2013 obdržel druhé rozhodnutí žalovaného ze dne 31.10.2013, ve kterém **žalovaný opětovně ruší napadené usnesení správního orgánu I. stupně, ovšem řízení ve věci žádosti zastavuje. Ačkoliv zde tedy nyní neexistuje usnesení správního orgánu I. stupně o zamítnutí žádosti o prominutí zmeškání úkonu, napadený příkaz o uložení pokuty je stále v právní moci, a je tudíž i vykonatelný.**

Žalovaný ve svém obsáhlém odůvodnění Rozhodnutí především rekapituluje dosavadní průběh řízení a vlastnímu odůvodnění Rozhodnutí se věnuje až v posledních třech odstavcích na str. 4 Rozhodnutí. Žalovaný zde odkazuje na ust. § 41 odst. 2 správního řádu, podle kterého **zmeškání úkonu nelze prominout, jestliže ode dne, kdy měl být úkon učiněn, uplynul jeden rok. Z uvedeného důvodu žalovaný celé řízení s odkazem na ust. § 90 odst. 4 správního řádu zastavil.**

Žalobce předně uvádí, že napadené Rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, neboť žalovaný **zcela nesprávně interpretoval obsah ust. § 41 odst. 2 správního řádu. Toto ustanovení se týká otázky požádání o prominutí zmeškání úkonu**, kdy stanoví účastníku jednak tzv. „subjektivní“ lhůtu 15 dnů a dále tzv. „objektivní“ lhůtu 1 rok. Jinými slovy, účastník musí požádat o prominutí zmeškání úkonu do 15 dnů, kdy pominula překážka, která mu bránila úkon učinit (např. návrat ze zahraniční cesty), nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy měl být předmětný úkon učiněn, tedy v dané věci do 4.9.2013. Tato jednorozhodnutí **prekluzivní lhůta se ovšem dle názoru žalobce týká lhůty pro podání žádosti ze strany účastníka, nikoliv ovšem lhůty pro projednání žádosti ze strany správního orgánu** (na rozdíl např. od prekluze projednání přestupku). **Textový výklad, který žalovaný provedl, je zcela neudržetelný. Podle tohoto výkladu by byl účastník řízení trestán za procesní vady a obstrukce ze strany správního orgánu, což je v příkrém rozporu se zásadou spravedlivého procesu a právem na přístup ke spravedlnosti.** Logickým a teleologickým výkladem lze zcela jednoznačně dojít k závěru, že pokud ona jednorozhodnutí lhůta byla skutečně prekluzivní bez ohledu na splnění všech podmínek ze strany žalobce, pak by zde musela být ústavněprávní pojistka vyskytující se v podobných ustanoveních správního práva, tj. že pokud správní orgán ve lhůtě 1 roku o žádosti nerozhodne, má se za to, že žádosti bez dalšího vyhověl.

V daném případě ovšem nejenže žalovaný nesprávně interpretoval příslušnou právní normu, ale navíc podle právního názoru žalobce prokázal **zásadní neznalost základních právních principů, výkladových právních metod a ustálené judikatury NSS a ÚS.** Předně podle konstantní judikatury ÚS má mnohem zásadnější význam výklad účelu a smyslu právní normy (pomocí např. logického a systematického výkladu), než pouhý textový (jazykový) výklad. Správní orgán navíc při aplikaci a interpretaci právní normy nemá na výběr a musí vždy užít takovou metodu, která zabezpečí aplikaci smyslu, záměrů a především materiálního obsahu právní normy. To vyplývá rovněž z další konstantní judikatury Ústavního soudu (nález ÚS ze dne 18.2.2010, sp.zn. I. ÚS 1849/08), kdy ÚS jednoznačně v souladu s Ústavou ČR deklaruje příklon k materiálnímu pojetí právního státu. Výkon pravomocí správního

orgánu tak musí být nejen v souladu se zákonem z hlediska formálního, ale především po obsahové (materiální) stránce v souladu s právními principy, kdy je podstatné zejména sledovat účel a použité prostředky dané pravomocí za současného a bezvýhradného dodržování principů proporcionality. Používat a respektovat právní principy musí nejen orgány veřejné moci (tedy např. správní orgán či soud), ale dokonce i zákonodárce v rámci normotvorby (náleží ÚS ze dne 15.2.2007, sp.zn. Pl. ÚS 77/06).

Žalovaný kromě výše uvedených právních zásad přehlédl ještě jednu další **ústavněprávní zásadu**, „*in dubio pro libertate*“, zmiňovanou v judikatuře jak obecných soudů (rozsudek NSS ze dne 22.10.2010, č.j. 1 As 21/2010, tak rovněž ÚS (náleží ÚS ze dne 13.9.2007, sp.zn. I. ÚS 643/06), která **všem orgánům veřejné moci ukládá při vícero možných výkladech právní normy volit ten, který vůbec, resp. co nejméně zasahuje do základního práva účastníka** (v tomto případě právo na spravedlivý proces a přístup ke spravedlnosti). Zásadně tedy nelze akceptovat nezávazné stanovisko žalovaného (sděleného žalobci telefonicky dne 21.11.2013), že si žalovaný sice uvědomuje porušení základních práv žalobce, ale jedinou možností je podání správní žaloby. Tento **postoj žalovaného je ve výše uvedeném kontextu materiálního právního státu a dosavadní judikatury zcela neudržitelný a znamená kromě hrubého porušení základních práv žalobce a oddalování přístupu ke spravedlnosti rovněž zcela zbytečné prodlužování a prodražování řízení včetně zatěžování soudu agendou, která by podle názoru žalobce měla spadat do kompetence správních orgánů.**

Pochybení žalovaného je o to závažnější, že ze strany žalobce byl žalovaný po dobu řízení dvakrát urgován ohledně urychlení řízení a rozsah odůvodnění (v obou rozhodnutích žalovaného jen několik málo vět) naznačuje, že pokud prodlužování řízení ze strany žalovaného nebylo účelově vedené, pak bylo přinejmenším dané situaci zcela zjevně nepřiměřené. Žalovaný navíc první usnesení správního orgánu I. stupně ze dne 7.11.2012 zrušil čistě z formálních důvodů, aniž by rozhodl meritorní stránku věci. Tento přístup je nejen jednoznačným oddalováním přístupu ke spravedlnosti a porušením výše uvedených principů materiálního pojetí práva, ale rovněž v rozporu s judikaturou NSS (rozsudek NSS ze dne 19.4.2012, č.j. 5 Ans 8/2011), kdy **nezáleží na formální podobě či označení dané žádosti či rozhodnutí, ale bere se její skutečný, zamýšlený a sledovaný účel. V daném případě se navíc jednalo evidentně spíše o písarskou chybu správního orgánu prvního stupně, kdy stačilo, aby se s touto skutečností žalovaný v odůvodnění vypořádal a žalovanému tak nic nebránilo rozhodnout o meritů věci již na základě prvního odvolání žalobce ze dne 4.12.2012.** I kdyby se o písarskou chybu na straně správního orgánu I. stupně nejednalo, pak v souladu s judikaturou NSS bylo povinností žalovaného posuzovat předmětnou žádost podle jejího skutečného obsahu, a pokud by případně měl žalovaný pochybnosti o skutečném obsahu předmětné žádosti, tak se mohl a měl žalobce na toto dotázat a nikoli zrušit napadené usnesení toliko z formálních důvodů. Žalovaný svým postupem ještě více prohloubil řadu pochybení na straně správního orgánu I. stupně a aktivně tak přispěl k oddálení přístupu žalobce ke spravedlnosti.

Pochybení žalovaného je rovněž o to závažnější, že **z merita věci se dá jednoduše a zcela jednoznačně dovodit důvodné podezření na zjevnou nezákonnost obou usnesení správního orgánu I. stupně.**

Nelze strnule setrvat na argumentaci neunesení důkazního břemene, když žalobce opakovaně správnímu orgánu I. stupně předkládal důkazy k prokázání svých tvrzení a správní orgán prvního stupně žalobce ani nevyzval k případnému doložení či doplnění žalobcem

navržených důkazů. Tento postup je v příkrém rozporu s dosavadní judikaturou NSS (např. rozsudek NSS ze dne 3.9.2008, č.j. 1 As 53/2008, rozsudek NSS ze dne 22.9.2011, č.j. 6 As 14/2011, rozsudek NSS ze dne 24.10.2012, č.j. 6 As 35/2012). I v případě, že by správní orgán prvního stupně z nějakého žalobci neznámého důvodu žalobcem navržené důkazy neakceptoval, pak by neprovedení těchto důkazů musel správní orgán I. stupně řádně a přezkoumatelně odůvodnit (k tomu viz problematika tzv. opomenutých důkazů – Nález ÚS ze dne 16.6.2003, sp.zn. IV. ÚS 283/00).

Z obsahu odporu proti příkazu by nadto jak správnímu orgánu I. stupně, tak žalovanému mělo být zřejmé, že se v dané věci ani žádný přestupek nestal, v zahraničí žalobce prokazatelně byl a svým jednáním tak správní orgán prvního stupně i žalovaný i přes žádosti žalobce o urychlení řízení pouze brání řádnému projednání věci v zákonné prekluzivní lhůtě jeden rok od spáchání skutku (resp. alespoň po uplynutí této lhůty).

Pochybení žalovaného je dále o to závažnější, že **oddalováním přístupu ke spravedlnosti se neúměrně zvyšuje výše zadlužení žalobce a žalobci reálně hrozí exekuce na základě předmětného a dosud pravomocného a vykonatelného příkazu**. Žalobce nemá žádný majetek a jeho čistý měsíční příjem ve výši a 2.400 Kč stěží pokrývá nezbytnou stravu a ošacení. I z navržených důkazů je patrné, že žalobce byl v letním a období na pracovní-studijní zahraniční cestě, kdy daňově uznatelné náklady mu hradila společnost Jonea s.r.o. a veškeré ostatní výdaje mu hradila jeho matka.

Žalobce dne 22. 11. 2013 zaslal žalovanému Podnět ke zkrácenému přezkumnému řízení ve výše uvedené věci, kdy žalovaný o tomto podnětu dosud nerozhodl. Tento podnět v kopii zaslal žalobce rovněž Veřejnému ochránci práv. Následně byl žalobce kontaktován pracovníkem z kanceláře Veřejného ochránce práv, který žalobci sdělil, že se v zásadě ztotožňuje s právním názorem žalobce a v interpretaci § 41 odst. 2 správního řádu použité žalovaným vidí zásadní a systémový problém, (který je způsobilý ohrozit základní právo na přístup ke spravedlivému procesu mnoha dalším občanů ČR), a to i přesto, že žalovaný vycházel zřejmě z komentáře JUDr. Josefa Vedrala, Ph. D. Následně tedy žalobce v dané věci kontaktoval JUDr. Vedrala, který ve své odpovědi žalobci ze dne 8. 12. 2013 na svém výkladu trvá, nicméně ve výše uvedené věci spatřuje nezákonný postup žalovaného v důsledku ničím neodůvodněných průtahů. Dne 8. 1. 2014 zaslal pracovník kanceláře Veřejného ochránce práv žalobci stanovisko MV ČR, č.j. MV-156812-2/LG-2013, kdy MV se rovněž přiklání k výkladu JUDr. Vedrala, a to z důvodu, který může zásadním způsobem ovlivnit výše uvedenou věc. **Podle názoru MV ČR, části odborné veřejnosti a zřejmě rovněž i zákonodárce (v připravovaném novém zákoně o přestupcích) totiž příkaz vůbec nelze doručit fikcí dle § 24 odst. 1 správního řádu. To by tedy ve výše uvedené věci zřejmě znamenalo, že předmětný příkaz nebyl v době nepřítomnosti žalobce vůbec doručen, žalobce tak podal řádný odpor proti příkazu a celé řízení ohledně prominutí zmeškání úkonu tak zřejmě bylo zmatečné.** Jestliže se tedy správní orgán I. stupně ani žalovaný tímto řádným odporem proti příkazu vůbec nezabývali, došlo dne 2. 6. 2013 k zániku odpovědnosti za daný přestupek a správní orgán I. stupně, resp. žalovaný měl po doručení řádného odporu proti příkazu zahájit řízení o přestupku s tím, že by ke zrušení napadeného příkazu došlo přímo ze zákona.

Dle žalobce tedy správní orgán I. stupně pochybil tím, že:

- s ohledem na okolnosti dané věci měl napadený příkaz doručit žalobci opětovně a zásadně nepoužít fikci doručení

- pokud neakceptoval e-mailem podaný odpor žalobce, měl jej v souladu se správním řádem poučit a vyzvat k doplnění podání
- neprovedl žalobcem nabízené důkazy a bez toho, aniž by je vyřadil, odůvodnil zamítnutí žádosti neunesením důkazního břemene žalobcem
- v rámci opětovného posuzování žádosti neakceptoval žalobcem poskytnutý důkaz s odkazem na zcela chybný výklad ustanovení § 41 odst. 2 správního řádu
- neodůvodněně protahoval řízení a oddaloval tak přístup žalobce ke spravedlnosti.

Žalovaný pochybil tím, že:

- se nezabýval meritem věci a první usnesení orgánu I. stupně zrušil pouze z formálních důvodů, které (jak je uvedeno výše) nebyly vůbec relevantní
- zcela nesprávně interpretoval jednoroční lhůtu v rámci ust. § 41 odst. 2 správního řádu, z toho důvodu celé řízení o žádosti zastavil a odepřel tak žalobci přístup ke spravedlnosti
- rozhodl v rozporu se základními právními principy, výkladovými právními metodami a ustálenou judikaturou NSS a ÚS
- neodůvodněně a zcela nepřiměřeně dlouho i přes opakované urgencye ze strany žalobce protahoval řízení a znemožnil tak žalobci přístup ke spravedlnosti
- přestože si je vědom porušení základních práv žalobce, nezákonný stav nadále prodlužuje, a to i přes podání podnětu k přezkumnému řízení žalobcem.

S ohledem na shora uvedené má žalobce důvodně za to, že napadené Rozhodnutí je nezákonné minimálně z důvodu, že žalovaný zcela nesprávně interpretoval obsah ust. § 41 odst. 2 správního řádu. Textový výklad uvedeného ustanovení, který žalovaný provedl, je zcela neudržitelný a je v přímém rozporu se zásadou spravedlivého procesu a právem na přístup ke spravedlnosti. Žalovaný projevil zásadní neznalost základních právních principů, výkladových právních metod a ustálené judikatury NSS a ÚS, jeho postoj je ve shora uvedeném kontextu materiálního právního státu a dosavadní judikatury zcela neudržitelný a hrubě porušuje základní práva žalobce a oddaluje jeho přístup ke spravedlnosti. Navrhoval proto, aby krajský soud rozhodl tak, že rozhodnutí žalovaného vydané dne 31.10.2013 a usnesení Magistrátu města Jihlavy vydané dne 20.3.2013 zruší.

Dále požadoval, aby soud zavázal žalovaného žalobci nahradit náklady řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že trvá na tom, že žalobou napadené rozhodnutí o odvolání bylo vydáno v souladu s právními předpisy a nevykazuje žádné znaky nezákonnosti či věcné nesprávnosti. Žalovaný zásadně nesouhlasí s nedůvodně extenzivním výkladem § 41 odst. 2 věty třetí správního řádu tak, jak jej v daném případě činí žalobce. V § 41 odst. 2 správního řádu věta třetí zní: „Zmeškání úkonu nelze prominout, jestliže ode dne, kdy měl být úkon učiněn, uplynul 1 rok“. Při řádné aplikaci použitelných výkladových metod je zřejmé, že výše uvedené znění třetí věty daného ustanovení je jasné a nesporné. Rozhodně se nejedná o stanovení objektivní lhůty pro podání žádosti o prominutí zmeškání úkonu, jak

namítá žalobce, ale o stanovení objektivní prekluzivní lhůty, po jejímž uplynutí v návaznosti na okamžik, kdy měl být úkon učiněn, nelze zmeškání úkonu prominout, tj. nelze rozhodnout o jeho prominutí. V daném případě v době rozhodování žalovaného o odvolání žalobce, nepochybně jednorochní lhůta ode dne, kdy měl být úkon učiněn, uplynula, a proto jediným možným rozhodnutím ve věci podaného odvolání bylo zrušení napadeného usnesení správního orgánu I. stupně a zastavení řízení podle § 90 odst. 4 správního řádu tak, jak je odůvodněno v žalobou napadeném rozhodnutí. Žalovaný považuje za nutné ohradit se proti námitkám žalobce, že žalovaný provedl pouze jazykový, tj. gramaticko-semantický výklad při aplikaci výše uvedené právní normy.

Oprávněná úřední osoba žalovaného při telefonickém rozhovoru s žalobcem nesdělila, že si uvědomuje porušení základních práv žalobce. Žalobce však řádně poučila o jeho zákonných možnostech brojit proti pravomocnému rozhodnutí podáním správní žaloby či podnětu k přezkumnému řízení.

Žalovaný pak uvedl, že v případě prvního usnesení správního orgánu I. stupně ze dne 7.11.2012, napadeného odvoláním žalobce, se nejednalo ze strany správního orgánu I. stupně o chybu v psaní, ale správní orgán I. stupně rozhodl dle § 24 odst. 2 a § 41 odst. 6 správního řádu o zamítnutí žádosti o určení neplatnosti doručení písemnosti příkazu ze dne 7.8.2012, ačkoliv předmětem podání žalobce byla podle skutečného obsahu žádost o prominutí zmeškání úkonu – podání odporu proti příkazu. Správní orgán I. stupně tedy nepochybně tímto usnesením rozhodl o zcela jiném předmětu řízení, než který vymezovala žádost žalobce a zaměnil institut prominutí zmeškání úkonu dle § 41 správního řádu za institut určení neplatnosti doručení dle § 24 odst. 2 správního řádu. Na základě tohoto zjištění bylo toto usnesení správního orgánu I. stupně rozhodnutím žalovaného ze dne 19.2.2013 dle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu jako celek zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu I. stupně k novému projednání. Námitka žalobce, že žalovaný při tomto prvním odvolacím řízení neposuzoval věc meritorně, je nedůvodná – především proto, že při chybném vymezení předmětu řízení o žádosti ze strany správního orgánu I. stupně nelze v odvolacím řízení meritorně posuzovat obsah předmětné žádosti žalobce.

Žalovaný je přesvědčen, že žaloba není důvodná, a proto navrhoval, aby byla zamítnuta.

Krajský soud v Brně ve věci nařídil jednání na den 19.11.2014, kdy zástupce žalobce zcela odkázal na písemnou žalobu žalobce a zástupkyně žalovaného na písemné vyjádření žalovaného a dodala, že žalovaný si je vědom té skutečnosti, že ve věci nebylo rozhodnuto ve lhůtě stanovené zákonem, což bylo způsobeno tím, že věc byla řešena několika oprávněnými osobami a ze správního spisu vyplývá, která z oprávněných úředních osob, v kterém období měla „uvedenou záležitost“ žalobce řešit. Trval však na tom, že výklad ust. § 41 odst. 2 správního řádu provedený žalovaným je správný a je podpořen také názorem ministrem vnitra v rámci šetření prováděného zástupcem Veřejného ochránce práv a odbornou literaturou.

Žalobce se obrátil ohledně výkladu ust. § 41 odst. 2 věta druhá správního řádu také na Veřejného ochránce práv.

Zástupce veřejného ochránce práv věc šetřil a dne 2.6.2014 pod sp.zn.: 7407/2013/VOP/MK ve svém podání skutkový stav shrnul takto:

- 2.6.2012 se stěžovatel měl dopustit přestupku (jedná se o žalobce v této věci);

- dne 7.8.2012 vydal správní orgán příkaz, jakožto první úkon v řízení, jímž stěžovatele uznal vinným z přestupku. Doručení příkazu došlo fikcí, přičemž stěžovatel se s obsahem písemnosti seznámil až po svém (tvrzeném) návratu ze zahraničí;
- dne 10.10.2012 podal stěžovatel proti příkazu odpor a požádal o prominutí zmeškání úkonu, přičemž k žádosti připojil i zmeškaný úkon;
- dne 7.11.2012 správní orgán I. stupně (Magistrát města Jihlava) žádost stěžovatele zamítl;
- dne 4.12.2012 podal stěžovatel odvolání;
- dne 19.2.2013 odvolací správní orgán (Krajský úřad kraje Vysočina) vyhověl odvolání stěžovatele a napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc k novému projednání;
- dne 20.2.2013 správní orgán I. stupně vydal ve věci nové rozhodnutí, kterým žádost stěžovatele opět zamítl;
- dne 17.4.2013 podal stěžovatel nové odvolání;
- dne 31.10.2013 odvolací správní orgán odvolání stěžovatele zamítl, napadené rozhodnutí zrušil a řízení zastavil. Stěžejním důvodem bylo uplynutí lhůty 1 roku ode dne, kdy měl být předmětný úkon (podání odporu) učiněn, a v důsledku čehož má být podle názoru odvolacího orgánu řízení o žádosti stěžovatele/odvolatele zastaveno;
- dne 25.11.2013 podal stěžovatel podnět Veřejnému ochránci práv.

Po prošetření uvedené záležitosti v závěru podání zástupce Veřejného ochránce práv uvedl, že má zato, že institut žádosti o prominutí zmeškání úkonu má v platném právním prostředí ústavněprávní relevanci, jakožto jeden z garantů práva na spravedlivý proces. Aby byl tento institut efektivní a plnil svou roli, musí být lhůta pro podání žádosti přiměřená. Proto je nepřijatelné, je-li lhůta pro podání žádosti spojována s procesem rozhodování o ní, neboť je tím do této lhůty přímo a zásadním způsobem zasahováno, což může vést, jako v tomto případě, k absolutnímu zkrácení lhůty – v daném případě řízení o žádosti trvalo více než rok (od 10.10.2012 do 31.10.2013), což fakticky znamená, že lhůta pro podání žádosti byla záporná, a tedy ji bez pochyby nelze označit za přiměřenou. Tento nepřijatelný výsledek správního procesu nemohu považovat za akceptovatelný a souladný s ústavním pořádkem a musím tedy hledat způsob, jak vyložit procesní předpisy takovým způsobem, který bude s ústavním pořádkem konformní. V tomto ohledu spatřuji řešení v opuštění čistě jazykového výkladu ust. § 41 odst. 2 věty druhé správního řádu, uplatnění výkladu systematického a vyložení dotčené lhůty co by objektivní pro podání žádosti.

**Posouzení věci krajským soudem.
Žaloba je důvodná.**

V daném případě skutečně jde o výklad ust. § 41 odst. 2 správního řádu, kdy výklad provedený žalovaným je zcela rozdílný od výkladu provedeného žalobcem, když jeho výklad byl podpořen názorem zástupce Veřejného ochránce práv.

Podle § 41 odst. 1 správního řádu navrácením v předešlý stav se rozumí prominutí zmeškání úkonu, který je třeba provést nejpozději při ústním jednání nebo v určité lhůtě, nebo povolení zpětvzetí nebo změny obsahu podání, kterou by jinak nebylo možno učinit.

Podle § 41 odst. 2 správního řádu požádat o prominutí zmeškání úkonu účastník může do 15 dnů ode dne, kdy pominula překážka, která podateli bránila úkon učinit. S požádáním je třeba spojit zmeškaný úkon, jinak se jím správní orgán nezabývá. **Zmeškání úkonu nelze prominout, jestliže ode dne, kdy měl být úkon učiněn, uplynul 1 rok.**

Krajský soud v Brně uvádí, že Veřejný ochránce práv ve svém podání ze dne 2.6.2014 provedl rekapitulaci podstatných událostí případu pro rozhodnutí věci, ze správního spisu soud zjistil, že skutečně události nastávaly tak, jak jsou v přípisu zástupce Veřejného ochránce práv uvedeny, je proto nadbytečné je znovu opakovat.

Soud pouze zdůrazňuje, že skutečně pokud jde o příkaz, byl tento vydán Magistrátem města Jihlavy, odbor dopravy, 7.8.2012, žalobci byl doručován na adresu M. 908/10, B. 38, tedy na adresu trvalého pobytu žalobce, tak jak byla Magistrátem města Jihlavy zjištěna, přičemž bylo zjištěno, že jiná doručovací adresa žalobce není v informačním systému evidence obyvatel evidována. Z doručky od tohoto příkazu pak bylo zjištěno, že adresát byl vyzván k vyzvednutí zásilky a bylo zanecháno poučení, zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 9.8.2012 a byla vložena do schránky žalobce 21.8.2012.

15.10.2012 žalobce podal žádost o prominutí zmeškání úkonu ve věci č.j. MMJ/OD/12594/2002-4 v souladu s ust. § 41 odst. 2 správního řádu s odůvodněním, že v období od 30.6. do 30.9. se každoročně zdržuje v zahraničí a o této skutečnosti vždy informuje dotčené orgány, což učinil i v uvedeném roce a současně připojil odpor proti příkazu ve věci č.j. MMJ/OD/12594/2012-4 a oznámení dočasné nepřítomnosti na adrese trvalého pobytu. První rozhodnutí správní orgán vydal 7.11.2012.

Žalobce se proti němu odvolal, poté bylo vydáno rozhodnutí žalovaného 19.2.2012, kdy bylo rozhodnuto dle ust. § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu tak, že usnesení jako celek se ruší a věc se vrací k novému projednání. Nato pak bylo vydáno nové usnesení Magistrátu města Jihlavy 20.3.2013, proti němu podal žalobce odvolání 18.4.2013 a od té doby, ač spis z Magistrátu města Jihlavy byl postoupen žalovanému 22.4.2013 a byl doručen 23.4.2013 se vůbec nic nedělo, až teprve 31.10.2013 žalovaný vydal rozhodnutí - dle ust. § 90 odst. 4 správního řádu, napadené rozhodnutí zrušil a řízení ve věci žádosti odvolatele o prominutí zmeškání úkonu zastavil. V odůvodnění pak uvedeno, že odvolací orgán po přezkoumání dané věci dospěl k jednoznačnému závěru, že v průběhu řízení o odvolání došlo k uplynutí prekluzivní lhůty 1 roku ode dne, kdy měl být předmětný úkon učiněn, stanovené v ust. § 41 odst. 2 věty poslední správního řádu, a v důsledku toho nastala skutečnost, která odůvodňuje zrušení napadeného usnesení a zastavení řízení o žádosti odvolatele o prominutí zmeškání úkonu dle ust. § 90 odst. 4 správního řádu. Je nepochybné, že předmětný úkon odporu proti příkazu správního orgánu I. stupně měl být učiněn nejpozději dne 4.9.2012 a uplynutím prekluzivní lhůty 1 roku dle ust. § 41 odst. 2 věty poslední správního řádu nelze o žádosti o prominutí zmeškání úkonu věcně rozhodnout. Uplynutí této prekluzivní lhůty brání i věcnému

projednání podaného odvolání proti napadenému usnesení, a proto odvolací správní orgán rozhodl tak, jak je ve výroku usnesení uvedeno.

Ze správního spisu bylo tedy zjištěno, že správní orgán I. stupně zaslal spisový materiál žalovanému 23.4.2013 a žalovaný ve věci vydal rozhodnutí teprve za 6 měsíců a 1 týden, kdy po celou tuto dobu byl nečinný, ač žalobce 2x urgoval vydání rozhodnutí ve věci týkající se prominutí zmeškání úkonu.

Krajský soud v Brně zaujímá ve věci výkladu ust. § 41 odst. 2 věta poslední správního řádu stanovisko zcela totožné se stanoviskem Veřejného ochránce práv, že lhůta pro podání žádosti o prominutí zmeškání úkonu musí být přiměřená, a je proto i dle názoru soudu nepřijatelné, aby byla lhůta pro podání žádosti spojována s rozhodnutím o žádosti, což vedlo, jako v tomto případě k tomu, že ve věci bylo žalovaným rozhodnuto až po více než jednom roce od podání žádosti a tedy, že již fakticky o žádosti žalobce dle žalovaného nemohlo být rozhodnuto ani kladně ani záporně, ale řízení muselo být dle názoru žalovaného zastaveno. Takovýto výklad poslední věty ust. § 41 odst. 2 správního řádu je výkladem ústavně nekonformním, výkladem, který v případě nedodržování lhůt ze strany správních orgánů a jejich nečinnosti by mohl vést, jak v tomto konkrétním případě, což nemusí být případ jediný, k tomu, že o žádosti o prominutí zmeškání úkonu by správní orgány již nerozhodly, a to ať už by žádosti vyhověly či nikoliv.

Soud tedy uzavírá, že se nemůže ztotožnit s výkladem provedeným žalovaným, dává ve výkladu ust. § 41 odst. 2 věta poslední za pravdu výkladu provedeného žalobcem, a proto rozhodnutí žalovaného ze dne 31.10.2013 zrušil a věc vrátil tomuto orgánu k dalšímu řízení, přičemž ho zavazuje právním názorem, že o žádosti žalobce o prominutí zmeškání úkonu, tedy odporu do příkazu je třeba ze strany správních orgánů rozhodnout, přičemž soud samozřejmě nemůže zaujmout stanovisko, zda po provedeném dokazování bude rozhodnuto o žádosti žalobce kladně či záporně (dle § 41 odst. 4 správního řádu správní orgán promine zmeškání úkonu, prokáže-li podatel, že překážkou byly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění, dle § 41 odst. 5 správního řádu správní orgán zmeškání úkonu nepromine, je-li zjevné, že by újma, která by byla způsobena dotčením práv nabytých v dobré víře nebo dotčením veřejného zájmu, převýšila újmu hrozící podateli, dle § 41 odst. 6 správního řádu o prominutí zmeškání úkonu rozhoduje usnesením správní orgán, který v době požádání o prominutí zmeškání úkonu vede řízení. V případě, že správní orgán promine zmeškání úkon, doplní řízení ve smyslu úkonu, jehož zmeškání bylo prominuto).

Rozhodnutí o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Ve věci byl úspěšný žalobce, náleží mu tedy náhrada nákladů řízení, které sestávají z nákladů za právní zastoupení advokátem, a to za 3 úkony právní pomoci (příprava a převzetí věci, sepsání žaloby a jednání u krajského soudu 19.11.2014, tedy 3 úkony po 3.100 Kč, k tomu nutno připočíst 3x režijní paušál po 300 Kč, vše dle vyhl. č. 177/1996 Sb., zvýšeno o 21% DPH, neboť zástupce žalobce prokázal, že je plátcem daně z přidané hodnoty, to vše je částka 12.342 Kč a k tomu nutno připočítat částku 1.000 Kč za zaplacený soudní poplatek, neboť žalobce byl zčásti osvobozen od zaplacení soudního poplatku a bylo mu určeno, že má zaplatit soudní poplatek 1.000 Kč, což také učinil. Celkem se jedná o částku 13.342 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li

stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 19. listopadu 2014

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně